

DE STER VAN BETHLEHEM

Foto 1: *Realistische voorstelling, hoe fel schijnend de ster van Bethlehem zeker geweest zal zijn. Voor wat betreft het aantal van de wijzen uit het oosten, zie hoofdstuk 7.*

Afbeelding van de „fulldome show“ (een heel modern projectiesysteem): „Mystery of the Christmas Star“, („Mysterie van de ster van Kerstmis“), geproceerd door Evans & Sutherland

Prediking op zondag 28 december 2014

Friedenskirche in Braunschweig

www.bs-friedenskirche.de

Dr. Werner Gitt, Braunschweig

www.wernergitt.de

vertaling in het Nederlands: André van der Beek

Verwijzing: De volgende tekst is een meer uitvoerige versie dan de daadwerkelijk gehouden prediking, die onder www.bs-friedenskirche.de/medien/predigt-online beluisterd kan worden

DE STER VAN BETHLEHEM

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding – Het wijze Indianenopperhoofd
- 2 Oercatastrofe en reddingsplan
- 3 De wijzen uit het oosten (Bijbeltekst)
- 4 Welke markante kenmerken toont de Bijbelse tekst over de ster van Bethlehem?
- 5 Wat zou de ster van Bethlehem geweest kunnen zijn?
- 6 Maar wat was de ster van Bethlehem dan wel?
- 7 Wie waren die wijzen uit het oosten?
- 8 Waarom laat God enkele buitenlanders daarheen reizen, die zoveel oproer veroorzaken?

1 Inleiding – Het wijze Indianen opperhoofd

In een Noord-Amerikaanse Indianenstam had het opperhoofd zijn mensen bij elkaar geroepen, om belangrijke belangen van de stam te bespreken. Aan het einde stelde één van zijn getrouwen hem een vraag:

„Groot opperhoofd, hoe zal de komende winter worden?“

Het opperhoofd was een wijs man, die zijn mensen heel goed kende. Hij dacht bij zichzelf: als ik zeg het wordt een milde winter, dan zullen mijn rode broeders geen hout gaan sprokkelen. Dus zeg ik, het zal een lange strenge winter worden.

En zo antwoordde hij hen ook.

Het opperhoofd observeerde nu heel aandachtig de herfst. Het was buitengewoon zacht en het duurde bovendien al veel langer dan anders. Hij werd onzeker over zijn voorspelling. „Wat kan ik nu doen?“ – dacht het opperhoofd en kreeg plotseling een idee: Hij reed meteen naar het dichtstbijzijnde meteorologische station en vroeg aan de blanke wetenschapper:

„Blanke broeder, kunt u mij zeggen, hoe de komende winter zal zijn?“ – „Ja, we verwachten een hele lange en ook strenge winter!“

Met verbazing keek het opperhoofd naar al de computers, meetapparaten en antennes. „Geen wonder“, merkte hij op, „hebt u dat met al deze dure apparaten uitgevonden?“

„Nee“, verklaarde de meteoroloog, „we hebben de Indianen geobserveerd en ze sprokkelen hout als gekken“.

Dus had het opperhoofd zijn eigen informatie weer terug.

Wij hebben een bindende informatiebron nodig, die buiten onze eigen ideeën ligt. De belangrijkste bron voor ons christenen is het Woord van God, om de wereld te begrijpen.

2 Oercatastrofe en reddingsplan

In deze wereld zijn er veel catastrofes geweest. Maar wat was de allergrootste catastrofe? Was het de ondergang van de Titanic of de Tweede Wereldoorlog? De allergrootste catastrofe was de zondeval in de hof van Eden. De eerste mensen scheidten zich van God af en verkregen daarmee de eeuwige verlorenheid. De zondeval is de oercatastrofe en dus ook de kerncatastrofe voor al de catastrofes die in de wereld plaats vinden. Maar God wil niet dat wij verloren gaan en zo heeft Hij het initiatief genomen voor een reddingsplan met een heel persoonlijke Redder.

Gods reddingsplan wordt op 10 verschillende manieren bekend gemaakt. Op viervoudige wijze kondigt God de komst van de Redder vóór Zijn komst aan en op zesvoudige wijze daarna. Laten we eens kort kijken naar deze tien methoden van bekendmaking:

1

Zender: God
Ontvangers: Adam en Eva

De allereerste aankondiging van de geboorte van de Redder geschiedde door God Zelf: Meteen na de zondeval belooft God redding uit deze vastgelopen situatie. In deze aan Adam en Eva gerichte boodschap is nog veel geheimschrift. Er is nog ontcijfering nodig voor de nauwelijks te begrijpen tekst. De naam van de Redder wordt nog niet genoemd en over Zijn Persoon wordt slechts gezegd, dat Hij een overwinning zal behalen, waarbij Hij Zelf ook gewond wordt. Bovendien zal Hij uit een nakomeling van Eva geboren worden:

„En Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad. Dit zal u de kop vermorzelen, en u zult het de hiel vermorzelen“ (Genesis 3:15).

2

Zenders: Profeten in Israël
Ontvanger: Het volk Israël

Bijna ontelbare verdere aankondigingen geschieden dan door de profeten aan het volk van Israël: Alle volgende aankondigingen in het Oude Testament gebeurden uitsluitend door mensen, die God daartoe geroepen had. In een vrijwel eindeloos schijnende reeks van verwijzingen laat God de Redder door de profeten aankondigen. Plaatsvervangend worden er hier drie genoemd:

Numeri 24:17: „Een ster gaat op uit Jakob, een scepter rijst op uit Israël“.

Jesaja 9:5 „Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder en men noemt Hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst“.

Micha 5:1: „En gij, Bethlehem Efratha, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal voortkomen Die een Heerser zal zijn over Israël en Wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid“.

3

Zender: Engel Gabriël
Ontvanger: Maria

De voorlaatste aankondiging van de geboorte van de Redder geschiedt door een engel: Het is de engel **Gabriël**, die de boodschap aan **Maria** richt. Voor de eerste keer wordt nu **de naam** in Lukas 1:31-33 geopenbaard:

„En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de naam Jezus geven. Deze zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en de Heer, God, zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn koningschap zal geen einde zijn“.

4

Zender: Een engel (naam niet genoemd)

Ontvanger: Jozef

De **allerlaatste aankondiging** vóór de geboorte geschiedde door een engel van de Heer aan Jozef. Zijn naam wordt niet genoemd:

„Jozef, zoon van David, wees niet bang uw vrouw Maria tot u te nemen, want wat in haar is verwekt, is uit de Heilige Geest. Zij nu zal een Zoon baren, en u zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk behouden van hun zonden” (Matthäus1:20-21).

Toen Jezus dan geboren was, moest deze gebeurtenis aan de mensen bekend worden gemaakt. Hoe doet God dat? Gebeurt het:

- Door de Romeinse keizer?
- Door de Joodse theologen?
- Door een bijzonder uitverkoren mens?

Niets van dat alles!

De allereerste verkondiging van de geboorte van de Heer Jezus – nadat Hij geboren was – geschiedde weer door een engel: Opmerkelijk is *wie God de boodschap* laat overbrengen. Ze wordt niet door de beroemde theoloog van die dagen verteld, ook niet door de burgemeester van Jeruzalem of de Romeinse gouverneur, maar door eenvoudige herders, die 's nachts hun kudde hoedden. In de Kerstgeschiedenis lezen wij in Lukas 2:10-14 wat de engel van de Heer (zijn naam wordt niet genoemd) woordelijk verkondigt:

5

Zender: Een engel

Ontvanger: De herders op het veld

„Weest niet bang, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor het hele volk zal zijn: want u is heden¹ een Heiland geboren, die Christus de Heer is, in de stad van David. En dit zal voor u het teken zijn: u zult een Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in een kribbe“.

6

Zender: De herders
Ontvanger: mensen uit hun omgeving

Deze herders waren de eerste mensen, die de verkondiging voortzetten:

„Toen zij (= de herders) het nu hadden gezien, maakten zij het woord bekend dat hun over dit Kind gesproken was“ (Lukas 2:17).

In het Lukasevangelie vinden we een meervoudig HEDEN / VANDAAG:

U is heden een Heiland geboren (De geboorte van de Heer Jezus; Lukas 2:11)
Heden is dit Schrifwoord in uw oren vervuld (Lukas 4:21)
Vandaag moet ik in uw huis verblijven (de Heer Jezus komt naar Zacheüs; Lukas 19:5)
Vandaag is aan dit huis behoudenis ten deel gevallen (Zacheüs is gered; Lukas 19:9)
Heden zult u met Mij in het paradijs zijn (De moordenaar aan het kruis; Lukas 23:43).
Wij hebben vandaag ongelofelijke dingen gezien (Na de genezing van de verlamde; Lukas 5:26)
Ik volbreng genezingen vandaag en morgen (Lukas 13:32-33)
Geef ons dagelijks ons toereikend brood (Lukas 11:3)

7

Zender: De ster
Ontvanger: Meerdere wijzen buiten Israël

De derde manier (resp. de zevende manier überhaupt) van de verkondiging van de geboorte van de Heer Jezus geschiedde door een ster: God grijpt nu naar een heel ongebruikelijk middel voor de verkondiging. Hij gebruikt een ster, die voor ons allen bekend is als „**de ster van Bethlehem**“. Met deze bijzondere ster willen we ons hierna uitgebreid bezighouden en daarbij de vraag stellen: „**Wat was de ster van Bethlehem?**“

Vooraf worden nog drie andere punten bij de voortgang van de verkondiging genoemd:

8

Zender: De Heer Jezus
Ontvanger: Het volk Israël

De achtste manier van de verkondiging geschiedt door de Redder Zelf:

„En Hij trok in heel Galiléa rond...predikte het evangelie van het koninkrijk“ (Matthäus 4:23).

9

Zender: In Christus gelovige mensen
Ontvanger: Mensen uit alle volken

De verdere verkondiging van het evangelie (art. 9) heeft God daarna aan trouwe mensen bevolen: Aan het einde van het Matthäus evangelie (hoofdstuk 28:18-20) geeft de Heer Jezus dit bevel, dat ruimtelijk en in de tijd het meest uitgestrekt is, dat ooit aan mensen gegeven werd. Namelijk om dit evangelie tot Zijn wederkomst tot aan de einden van de aarde te brengen:

„Mij is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde. Gaat dan heen, maakt alle volken tot discipelen, hen dopend tot de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest en hen lerend te bewaren alles wat Ik u heb geboden. En zie, Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding van de eeuw“.

Het doorgeven van de reddende boodschap van de Heer Jezus geschiedt nu sinds bijna 2000 jaar – en miljoenen keren in de loop van de zendingsgeschiedenis. De opdracht is echter nog niet beëindigd. Heel de wereld moet het horen: **Wie Jezus Christus aanneemt, die ontvangt het eeuwige leven. Wie Hem afwijst, blijft in zijn verloren toestand en komt in het eeuwige verderf.**

10

Zender: Een engel

Ontvanger: Alle volken op de aarde

De laatste verkondiging van het evangelie (art. 10) gebeurt dan weer door een engel: Daarvan lezen we in Openbaring 14:6:

„En ik zag een andere engel vliegen in het midden van de hemel, die het eeuwig evangelie had, om het te verkondigen aan hen die op de aarde wonen en aan elke natie en geslacht en taal en volk“.

3 De wijzen uit het oosten (Bijbeltekst)

Keren we nu weer terug naar de ster van Bethlehem. Het Bijbelse verhaal vinden we in Mattheüs 2:1-12 (Herziene Voorhoeve uitgave 1982):

1. Toen nu **Jezus was geboren in Bethlehem** in Judéa, in de dagen van koning Herodes, zie, **wijzen uit het oosten** kwamen naar Jeruzalem en zeiden:
2. **Waar is de Koning der Joden Die geboren is? Want wij hebben Zijn ster** gezien in het
3. Toen nu koning Herodes dit hoorde, werd hij ontsteld en heel Jeruzalem met hem.
4. En hij liet alle overpriesters en Schriftgeleerden van het volk bijeenkomen en deed bij hen navraag waar de Christus geboren zou worden.
5. En zij zeiden tot hem: **In Bethlehem** in Judéa. Want zo is er geschreven door de profeet (Micha 5:1):
6. „En u, Bethlehem, land van Juda, bent zeker niet de geringste onder de vorsten van Juda. Want uit u zal een Leidsman voortkomen, die Mijn volk Israël zal hoeden“.
7. Toen riep Herodes in het geheim de wijzen en onderzocht bij hen nauwkeurig **de tijd van het verschijnen van de ster,**
8. en hij zond hen naar Bethlehem en zei: Gaat heen en vraagt nauwkeurig naar het Kind. En als u het vindt, bericht het mij, opdat ik ook kom om het te huldigen.

9. *Zij nu hoorden de koning aan en gingen weg. En zie, **de ster** die zij in het oosten hadden gezien, ging voor hen uit, totdat zij kwam en boven de plaats bleef staan waar het Kind was.*

10. *Toen zij nu **de ster** zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde.*

11. *Toen zij het huis waren binnengegaan, zagen zij het Kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neer en huldigden het en zij openden hun schatten en boden het geschenken aan: goud, wierook en mirre.*

12. *Toen zij in een droom een Goddelijke aanwijzing ontvangen hadden om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land.*

4. Welke markante kenmerken toont de Bijbelse tekst over de ster van Bethlehem?

- 1) De ster wijst klaarblijkelijk wekenlang altijd in één en dezelfde richting westwaarts totdat de wijzen met behulp van deze wegwijzer in Jeruzalem aankomen. De ster is blijkbaar dag en nacht te zien.
- 2) Als de wijzen in Jeruzalem zijn aangekomen, wordt de ster onzichtbaar – hij is van de hemel verdwenen. De wijzen geloven dat ze bij hun doel zijn. Waar anders kan een koning geboren worden dan in een paleis? Dat denken ze en zoeken de koninklijke residentie op.
- 3) Herodes belegd in Jeruzalem een conferentie om van de Schriftgeleerden de geboorteplaats van het Kind te laten onderzoeken. Heel snel ontdekken ze, dat het Bethlehem is.
- 4) Nu gaan de wijzen op weg naar Bethlehem, dat slechts negen kilometer hemelsbreed van Jeruzalem verwijderd is. Men had hen gezegd waar de plaats ligt en de weg daarheen beschreven.
- 5) Plotseling – net voor Bethlehem – verschijnt aan de wijzen opnieuw de bekende ster. Er staat in vers 10: „Toen zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde“. Hun plotselinge vreugde wordt extra vermeld. De ster verschijnt niet in de één of andere verte aan de horizon, maar blijft pal boven een heel bepaald huis staan. Hij wijst zo duidelijk naar een heel bepaald huis, dat wij ons kunnen voorstellen, als zou de ster zich bevinden op slechts een meter van het dak. Ze hoefden ook niet het huisnummer te vragen.

Onder de talrijke profetische aanwijzingen over de komst van de Heer Jezus in deze wereld, wordt Hij in Numeri 24:17 **als** opgaande **ster** beloofd.

„Een ster gaat op uit Jakob, een schepter rijst op uit Israël“.

Opvallend is, dat de Bijbel driemaal **gesternte** als begeleidend teken gebruikt, om drie bijzondere geschiedkundige gebeurtenissen in het leven van de Heer Jezus aan te geven:

Bij de geboorte van de Heer Jezus vertellen de **wijzen uit het oosten**:

„Wij hebben Zijn ster gezien in het oosten en zijn gekomen om Hem te huldigen“ (Mt 2,2).

Bij de kruisiging hield de zon drie uur op met schijnen (Lukas 23:45). Dat was geen normale zonsverduistering, want zo iets duurt maximaal ongeveer acht minuten.

Bij de **wederkomst van de Heer Jezus** „zal de zon verduisterd worden en de maan zal haar schijnsel niet geven . . . en de krachten van de hemel zullen wankelen“ (Mt 24,29).

• de geboorte van de Heer Jezus (Mattheüs 2:2)	3 × K
• de kruisiging van de Heer Jezus (Lukas 23:44-45)	KRIBBE
• de wederkomst van de Heer Jezus (Mattheüs 24:29-30)	KRUIS
	KROON

Er is daarom veel gespeculeerd, welke ster of welke astronomische sterrenconstellatie bij de ster van Bethlehem past (bijv. *Keller*: En de Bijbel heeft toch gelijk, bladzijde 331-339. En *Ferrari d'Occhieppo*: De ster van Bethlehem).

Zo komen we bij de belangrijke vraag:

5 Wat zou de ster van Bethlehem geweest kunnen zijn?

Omdat er in de loop van de geschiedenis vele mogelijkheden van gesternte van ons heelal als ster van Bethlehem werden voorgedragen, willen we dit eerst met het oog daarop toetsen, of ze bij de uitspraken van het Bijbels verhaal passen en of er één of andere ster in staat is om zo'n precies teken voor een reis te zijn. We noemen hier drie van de voorgestelde mogelijkheden:

5.1 Kometen

Heldere kometen met een lange sliert hebben de gemoederen in alle eeuwen flink bezig gehouden. Men duidde ze aan als voorboden van bijzondere gebeurtenissen. Kunstenaars hebben deze gedachte opgevat en bij populaire voorstellingen van de kribbe en in beelden van de geboorte van Christus boven **de stal² van Bethlehem** een helder stralende komeet met een lange staart uitgebeeld.

---

² Bij het woord kribbe (Lukas 2:12) ligt een stal voor de hand als geboorteplaats van de Heer Jezus, maar Mattheüs 2:11 spreekt van een huis (Grieks: oika = huis of ook grot) resp. een herberg, zodat het eerder een (overvolle) overnachtingsplaats voor karavaans zou kunnen zijn geweest.

Foto 2: De Halley komeet op 09.03.1976 met een blauwe staart en een witte sliert stof. De komeet werd naar de Engelse natuurkundige Edmond Halley (1656-1742) genoemd, die zich verdienstelijk heeft gemaakt met de baanbepaling.

Maar kometen komen niet in aanmerking als ster van Bethlehem door meerdere redenen:

Reden 1: De astronomie kent geen kometen binnen het tijdsbestek omstreeks de geboorte van de Heer Jezus. Slechts in de jaren 12 vóór Christus en 66 na Christus, waren er heldere staartsterren, en dat was de komeet van Halley³.

---

³ **De komeet van Halley:** Bij de kometen uit het jaar 12 vóór Christus (10 oktober) is er een Chinees verhaal: Het gaat om de Halley komeet, die na een omlooptijd van gemiddeld 76 jaar onregelmatig terugkeert. In 66 na Christus (25 januari) komt de Halley komeet bijna twee jaar met vertraging. In zijn opduiken zagen de Romeinen de aankondiging van het einde van de heerschappij van Nero. Maar Nero overleefde nog twee jaar. In 1986 was hij voor de laatste keer zichtbaar. Daarvoor verscheen hij in de jaren 1910, 1835, 1759, 1682, 1607, 1531, 1456, 1378. De volgende terugkeer is berekend voor het jaar 2061. De Halley komeet is de helderste bekende komeet. Hij kan met het blote oog waargenomen worden. Bij de kometen geeft men meestal de absolute helderheid aan. Onder de absolute helderheid verstaat men de helderheid van een astronomisch gesternte, dat het zou hebben, wanneer het vanuit een afstand van 10 parsec waargenomen zou worden. De parsec is de afstand die men vanaf de zon de ruimte moet ingaan, om de gemiddelde afstand aarde – zon onder een hoek van één boogseconde te zien. 1 parsec = 206 264,8 AE = 3,2633 lichtjaren = 30,86 biljoen kilometer.

Reden 2: Kometen golden van oudsher als **onheilbrengers** en als aankondigers van catastrofes (oorlogen, pestilentie).

Mauritius Knauer (1613-1664), de vader van de 100-jarige almanak, schreef over de komeet het volgende:

„Kometen met staart (en baard) verschijnen vaak door bovennatuurlijke redenen op Gods bevel en brengen veel erge dingen met zich mee. Een komeet krijgt zijn kracht van de planeten, waarmee ze verbonden zijn, andere van tekens van de dierenriem, waarin ze verschijnen. Wanneer de komeet gelijktijdig met de **Saturnus** verschijnt, zullen er vele mensen sterven. Als hij met **Jupiter** verbonden is, dan dreigen koningen, vorsten en

hertogen met erge en ongunstige dingen. Als **Mars** regeert wanneer een komeet opduikt, dan komt er oorlog en strijdkreten tot aan bloedvergieten toe. Onder **Venus** is er droogheid. Is de komeet **Mercurius** aan de beurt, dan sterven mensen op hoge leeftijd en hebben een goede ontwikkeling. En als er een komeet in een **maandjaar** komt, dan sterft er een heel volk“.

Wij kunnen een belangrijke conclusie trekken: God zal voor de Blijde Boodschap, dat de Redder zal komen, geen teken gebruiken, dat zo sterk negatief beladen is.

Reden 3: De hoofdreden noem ik iets later, omdat het voor al het gesternte geldt.

5.2 Supernovae

Als verdere astronomische verschijning heeft men de zogenaamde „Nova“ (Latijn: *nova stella* (= nieuwe ster) aangezien. Een Supernova ontstaat door een explosie van een reuzenster. Haar helderheid is 10 miljard keer helderder dan de zon. Al in de oudheid is er van het plotseling oplichten van een sterrenachtig object verteld, dat enkele nachten lang daar te zien was, waar eerst met het blote oog geen ster zichtbaar was.

Rond de geboorte van Christus is slechts tweemaal sprake van het opvlammen van een „nieuwe ster“, namelijk in 134 vóór Christus en 173 na Christus.⁴ In de oudheid konden slechts zulke hemelse fenomenen opgetekend worden, die met het blote oog geobserveerd konden worden. Geen enkele van de oude bronnen en overleveringen vermelden een heldere komeet of een heldere ster in het gebied van de Middellandse Zee rond het jaar nul.

Aanwijzing: In het boek van *Werner Papke* „Das Zeichen des Messias“ („Het teken van de Messias“) op bladzijde 81-89, wordt de zienswijze gehuldigd dat de ster van Bethlehem een Supernova geweest moet zijn. Maar dit wordt slechts aangenomen. Het gaat hier dus niet om een waargenomen Nova.

Foto 3: *De Kreeftnevel – een overblijfsel van de Supernova uit het jaar 1054. In die tijd was het de helderste ster aan de hemel. Hij was drie weken lang waarneembaar – ook overdag. Een Chinese hofastronoom heeft deze lichtverschijning beschreven.*

5.3 Planetaire combinatie

In het jaar 1603 – om precies te zijn op 17 december – kwam er voor het eerst een geschikte oplossing naar voren, om de ster van Bethlehem astronomisch te verklaren. De bekende keizerlijke wiskundige en hofastronoom *Johannes Kepler* (1571-1630) observeerde op de Hradschin (wijk in Praag) met zijn verrekijker de sterrenhemel. Hij kwam tot een niet alledaagse observering:

De planeten Jupiter en Saturnus ontmoetten elkaar in die nacht in het sterrebeeld de vissen. Zo'n planeten toenadering noemt men astronomisch een „samenstand“⁵. Dit natuurverschijnsel treedt echter niet precies periodiek, maar toch steeds wederkerend op⁶.

Kepler was gefascineerd van dat wat hij zag en hij begon te rekenen. Hij kwam tot het aanzienlijke resultaat: In het jaar 7 vóór Christus bestond er zelfs een drievoudige samenstand van Saturnus en Jupiter.

Hij was de eerste, die dit fenomeen van zijn observatie met de ster van Bethlehem in verband bracht⁷.

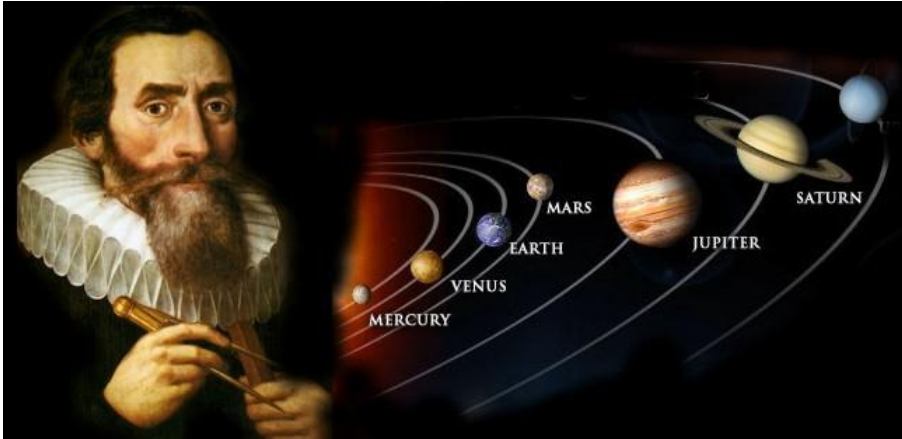
---

⁴ *K. F. Hoffmann*: „Siehe da kamen die Weisen vom Morgenland“, („Zie, daar kwamen de wijzen uit het oosten“). Manuscript bij een lezing van 18.12.1974 in het Zeiss-Planetarium in Berlijn, Wilhelm-Foerster Sterrenwacht.

⁵ **Planetaire combinatie** (Latijn: *coniunctio* = verbinding): Hoe komt zo'n combinatie tot stand? Jupiter en Saturnus draaien om de zon buiten de baan om de aarde, waarbij het zo nu en dan tot een „tegenover elkaar staan“ komt, dat is: de aarde staat tussen de zon en beide planeten. Omdat de aarde sneller om de zon draait dan Jupiter en Saturnus, krijgt de observeerder vanaf de aarde de indruk alsof beide planeten achteruit gaan. Ze voeren vanuit de aarde gezien staartbewegingen uit.

⁶ **Jupiter-Saturnus-combinatie**: Jupiter en Saturnus ontmoeten elkaar gemiddeld ongeveer alle 20 jaar in een uniek voorbijtrekken. Elke 258 jaar komt het tot een drievoudige ontmoeting, dat echter dan telkens in een ander teken van de dierenriem plaatsvindt. Een drievoudige planetaire combinatie in hetzelfde sterrenbeeld van de dierenriem gebeurt ongeveer elke 794 jaar (zie *A. Läpple*: „Die Bibel – heute“, („De Bijbel – vandaag“) bladzijde 156. Ook in de afgelopen eeuw was er een drievoudige ontmoeting van Jupiter en Saturnus, en wel op 15 augustus en op 11 oktober 1940 en op 20 februari 1941 in het sterrebeeld de ram [*R. Klingholz*: „Marathon im All“ („Marathon in het heelal“), Ullstein-uitgeverij, 1992, bladzijde. 64-65]. Een drievoudige planetaire combinatie van Jupiter en Saturnus in het sterrenbeeld van de vissen was er ook in het jaar 861 vóór Christus [*Ferrari d'Occhieppo*: „Der Stern von Bethlehem“, Franck-Kosmos uitgeverij, Stuttgart, 1991, bladzijde 143]. Andere drievoudige combinaties van deze beide planeten waren er in de volgende jaren na Christus: 337, 411, 452, 709, 967, 1007, 1265, 1305, 1425, 1682, 1821, 1940 und 1980. Vanwege de exacte afloop van het hemelmechanisme kunnen verre planetaire combinaties voor de jaren 2238, 2279 en 2655 vooruit berekend worden.

⁷ *A. Strobel*: „Der Stern von Bethlehem“, Flacius uitgeverij, Fürth/Beieren, 1985.

Foto 4: Johannes Kepler (1571-1630), keizerlijke wiskundige en hofastronoom

Zijn publicaties raakten lange tijd in de vergetelheid, maar ze werden plotseling hoogst actueel, toen het de Duitse oriëntalist *Paul Schnabel* in 1925 lukte om een bijna 2000 jaar oude nieuw-babylonische spijkerschrifttafel te ontcijferen.

Het ging over de „sterkalender van Sippar“. Dat zijn aantekeningen van een toenmalig beroemd vakinstituut – de astrologenschool van Sippar aan de Eufraat in Babylon. Van bijzondere betekenis waren die aantekeningen, omdat ze omgerekend het jaar 7 vóór Christus betroffen. Als bijzondere gebeurtenis is ook daar de drievoudige samenstand van Jupiter en Saturnus⁸ gedocumenteerd.

Jupiter gold bij vele volken als geluksster en koningsster en volgens oud Joodse opvatting moest Saturnus Israël beschermen. Het sterrenbeeld van de vissen gold als Westland (= een in het westen liggend land). Nu schijnt de betekenis van de ster van Bethlehem binnen het bereik te liggen:

De wijzen uit het oosten observeerden op 29 mei 7 jaar vóór Christus, de eerste toenadering⁹ van Saturnus en Jupiter van het dak van de astrologenschool te Zippar.

**Jupiter = Koningsster en
Saturnus = Israelbeschermer**

Ze combineren en komen tot de uitkomst: in het Westland (sterrenbeeld van de vissen) is een machtige Koning geboren. Zo besluiten ze om een een vermoeiende reis te gaan ondernemen, om dat wat ze astronomisch ontdekt en astrologisch gecombineerd hebben, met eigen ogen te zien.

Voor deze verklaring van de ster van Bethlehem hebben talrijke auteurs in indrukwekkende uiteenzettingen hun keuze laten vallen (bijv. *Ferrari d’Occhieppo* (De stern van Bethlehem), *Werner Keller* (En de Bijbel heeft toch gelijk), *Gerhard Kroll* (Op het spoor van Jezus), *Encyclopedie van de astronomie* (Herder uitgeverij).

⁸ Engels: *saturday*, oud Engels: *saeteres daeg* = Vertaling van het Latijnse woord: *Saturni dies* = Dag van Saturnus. Onze zaterdag heeft een andere oorsprong. Hij is ontleend van het Latijnse woord *sabbatun* resp.

de *sabbaton* (Nieuw Testamentisch Grieks). En dit stamt weer af van het Hebreeuwse woord *sabbat* (= rustdag).

- 9
1. Toenadering: 29 mei tot 8 juni 7 vóór Christus
  2. Toenadering: 26 september tot 6 oktober 7 vóór Christus
  3. Toenadering: 5 tot 15. December 7 vóór Christus

Deze verklaring is veruit de meest gangbare en wordt met Kerstmis in diverse christelijke tijdschriften steeds weer en altijd opnieuw gepubliceerd en duizendmaal gekopieërd.

De Bijbel zegt: „Maar beproeft alles, behoudt het goede“ (1 Thessalonika 5:21). Dus is het toegestaan, de in belangrijke mate verspreide verklaring te toetsen.

Maar bij een meer nauwkeurige beschouwing houdt bovengenoemde verklaring voor de ster van Bethlehem met het Bijbelverhaal uit Mattheüs 2 noch met de astronomische werkelijkheid geen stand. Vijf belangrijke redenen spreken daar tegen, die we nu na elkaar zullen noemen.

Laten we eerst de tekst uit Mattheüs 2: 9-11 nauwkeurige bekijken:

„En zie, de (= enkelvoud!) ster¹⁰ die zij in het oosten hadden gezien, ging voor hen uit, todat hij kwam en boven de plaats bleef staan waar het Kind was. Toen zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde. En toen zij het huis waren binnengegaan, zagen zij het Kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neer en huldigden het“ (Matthäus 2:9-11).

5.3.1 Eerste tegenargument

Tegen de identiteit van de astronomische toewijsbare planetaire samenstand in het jaar 7 vóór Christus met de ster van Bethlehem, spreekt in de eerste plaats de tekst zelf, die in het enkelvoud staat, dus slechts van **één enkele** ster spreekt.

¹⁰ Volgens de Bijbelse manier van spreken worden alle sterren (behalve de maan en de zon) als „ster“ aangeduid. Zo wordt bijv. de planeet Venus als de morgenster aangeduid (2 Petrus 1:19; Openbaring 2:28 en 22:16). Daarom kan men niet als volgt argumenteren: Omdat er in de Bijbeltekst “ster” staat, kan het geen planeet geweest zijn.

Jupiter en Saturnus hadden, zoals met computers nagerekend kon worden, op 1 juni, 27 september en 10 december 7 vóór Christus daadwerkelijk een toenadering, maar het was ook slechts een benadering en geen ontmoeting.

In de dichtstbijzijnde positie bedroeg de **hoekafstand** altijd nog een **hele graad** (zie foto 5). De beide sterren waren ook met het blote oog nog heel duidelijk van elkaar te onderscheiden.

Wat een graad hoekafstand betekent, kunnen wij gemakkelijk aanschouwelijk maken. Als we de **volle maan** vanaf de aarde bekijken, verschijnt hij ons onder een hoek van 32⁰ (= 32 boogminuten) ongeveer **een halve graad**.

In de dichtbijzijnde benadering verschenen Saturnus en Jupiter dus zo ver uit elkaar als de doorsnedes van twee volle manen! Ook bij een niet zo nauwkeurige overdenking kan men hier **niet** meer van **één** ster spreken. De astronoom *K.F. Hoffmann* [zie voetnoot 4] wees

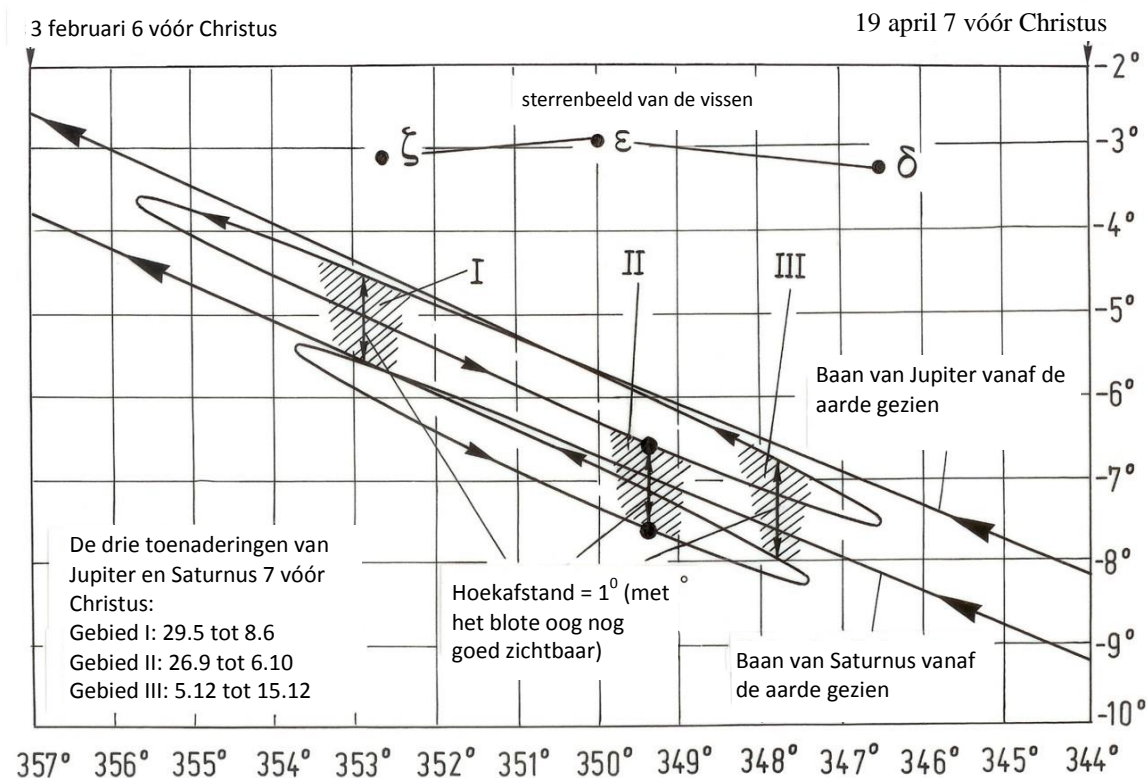
erop dat veelvuldig bij simulaties in planetariums het ogenblik van benadering bewust optisch onscherp zou worden gemaakt, zodat de toeschouwers de indruk zouden hebben, als zouden beide sterren tot één zijn samen gesmolten.

5.3.2 Tweede tegenargument

Een andere belangrijke reden om de planetaire combinatie niet met de ster van Bethlehem in verbinding te mogen brengen, is het feit dat deze astronomische gebeurtenissen **terugkerend** zijn. Maar de geboorte van de Heer Jezus is een historische, **eenmalige gebeurtenis**, dat nooit herhaald zal worden.

Dus kunnen we uitsluiten, dat God voor de unieke en belangrijke gebeurtenis van de geboorte van Zijn Zoon een teken gebruikt, dat steeds weer aan de hemel kan worden waargenomen.

Het is ook goed om te bedenken, dat er in het jaar 7 vóór Christus **drie planetaire combinaties** waren.

Foto 5: Vanuit de aarde gezien voeren de banen van Jupiter en Saturnus staartbewegingen uit. Bij de drievoudige samenstand van Jupiter en Saturnus in het jaar 7 vóór Christus, bedroeg zelfs in de drie tijden van de toenadering (I, II en III) de afstand een graad en dat zijn twee diameters van een volle maan.

5.3.3 Derde tegenargument

Ook de duur van de schijnbare nabijheid van twee hemellichamen spreekt er tegen:

29.05 tot 08.06 = 11 dagen
26.09 tot 06.10 = 11 dagen
05.12 tot 15.12 = 11 dagen

De reisduur van ongeveer 60 dagen past niet bij de duur van de planetaire combinatie – ook dan niet, wanneer men de totale tijd van 29.05 tot 15.12 rekent, en dat waren 201 dagen.

5.3.4 vierde tegenargument

En nu komen we bij de belangrijkste reden, waarom kometen, supernovae en planetaire combinaties en alle soorten principieel niet de ster van Bethlehem kunnen zijn: Al het gesternte (zon, maan, planeten, kometen, Novae) gaan in het oosten op en gaan in het westen onder! De draaibeweging van de aarde in 24 uur om de eigen as laat het hele firmament in voortdurende schijnbare beweging verschijnen (foto 6). Geen astronomisch gesternte zou als wegwijzer voor de wijzen uit het oosten geschikt zijn om hen meerdere weken lang dag in dag uit in westelijke richting te leiden, daarna onzichtbaar te worden en later boven een speciaal huis te schijnen (zie hoofdstuk 4).

Foto 6: De aarde draait in 24 uur zich één keer om haar poolas. Haar draairichting is van west naar oost gericht. Omdat het firmament vaststaat, hebben wij als observeerders op de aarde de (schijnbare!) indruk, als zou het firmament van oost naar west draaien. Anders uitgedrukt: Alle hemellichamen gaan in het oosten op en in het westen onder.

6 Maar wat was de ster van Bethlehem dan wel?

De richtingaanwijzing van de ster voerde de wijzen uit het oosten eerst wekenlang naar Jeruzalem. Klaarblijkelijk had God voor hen tot dit tijdstip de exacte **plaats van bestemming nog verborgen**. Pas na de door Herodes in het leven geroepen **conferentie** luidde het door de hogepriesters en Schriftgeleerden gevonden Bijbelse resultaat: **Bethlehem!**

Pas toen de wijzen uit het oosten door Herodes het bevel voor een verdere tocht naar Bethlehem hadden gekregen en al enkele huizen van de plaats te zien waren, wordt de ster

een **heel precies en individueel kompas**. Dezelfde ster, die ze al in het oosten gezien hadden en die hen wekenlang de naar het westen gerichte reisroute aangaf, maakt het nu zelfs mogelijk om de weg te wijzen naar een **heel precies bepaald huis**. De ster leidde hen zo precies, dat ze niet eens naar de straat en het huisnummer hoefden te vragen.

Hadden de wijzen uit het oosten tijdens hun lange reis van weken de indruk, als zou de ster voor hen uitgaan (vers 9), dan blijft hij nu onbeweeglijk staan, en wel onmiskenbaar en exact „boven de plaats, waar het Kind was“ (vers 9b). Bij het doel aangekomen, gedraagt de ster zich – astronomisch uitgedrukt – als een **satelliet**, die zich synchroon aan de beweging van de aarde beweegt, want slechts dan verschijnt hij voor een waarnemer op de aarde als **niet verplaatsbaar**.

Alle bekende astronomische objecten (vaste sterren, planeten, kometen, supernovae) voeren een (schijnbare) loop aan het firmament uit, dat betekent dat ze allemaal ongeschikt zijn om een blijvende richting aan te geven (dat is reisroute) **of** een vaste plaats positie op de aarde te markeren (hier: de geboorteplaats van de Heer Jezus in Bethlehem).

Dus komen alle astronomisch bekende maaksels of formaties als ster van Bethlehem niet in aanmerking!

Omdat wij door uitsluiting alle astronomische maaksels als ongeschikt hebben erkend, blijft er nu nog slechts één oplossing over:

De ster van Bethlehem was een speciaal door God nieuw geschapen wegwijzer (ster), die het unieke doel had, om de wijzen uit het oosten naar de pasgeboren Redder te leiden.

Waarom achten we God niet in belangrijke mate in staat om dit wonder te doen, hoewel er in Lukas 1:37 staat: „Geen enkel ding zal vanwege God onmogelijk zijn!“

Wanneer God bij de schepping 10^{25} sterren geschapen heeft, dan zal Hij voor de aankondiging van de komst van Zijn Zoon nog wel **één** ster erbij kunnen scheppen, die in elk geval totale andere eigenschappen moet hebben dan de andere sterren:

- hij moet overdag en ook in de nacht schijnen en onmiskenbaar helder zijn
- hij mag geen relatieve beweging uitvoeren ten opzichte van de aarde
- hij moet in- en uit te schakelen zijn

In Prediker 3:15 lezen wij een opmerkelijk vers: „Wat is, was er reeds lang, en wat zijn zal, is reeds lang geweest. En God zoekt weer op, wat voorbijgegaan is“.

Zo willen we in deze betekenis toetsen of God al een keer iets soortgelijks gedaan heeft. Inderdaad: in het Oude Testament is er een vergelijkbaar geval van **een goddelijke reisroute**, namelijk de uittocht van het volk van Israël uit Egypte. Ook hier had God een, uitsluitend voor de beschrijving van de reisroute dienende, vuurkolom en wolkkolom geschapen en hun positie adequaat aan het wandeltempo en de door Hem gegeven koers aangepast.

„De Here ging voor hen uit, des daags in een wolkkolom om hen te leiden op de weg, en des nachts in een vuurkolom om hun voor te lichten, zodat zij dag en nacht konden voortgaan. Zonder ophouden bleef de wolkkolom des daags en de vuurkolom des nachts aan de spits van het volk“ (Exodus 13:21-22).

7 Wie waren de wijzen uit het oosten?

Een belangrijke vraag houdt ons nog bezig wat betreft het verhaal uit Mattheüs 2. Wat waren dat voor mensen, die zo'n vermoeiende reis op zich namen? De Bijbelse tekst zelf geeft ons slechts heel weinig informatie daarover – uiteindelijk slechts drie uitspraken:

- het waren mannen (noch hun aantal noch hun namen noch hun Ideeftijd worden genoemd: ook hun land van herkomst en hun nationaliteit worden niet genoemd)
- ze kwamen uit het oosten (waarschijnlijk uit Babylon)
- ze worden als „magoi“ aangeduid.

Willen we meer over hen te weten komen, dan moeten we een rij van conclusies realiseren. Daarbij willen we geschiedkundige en Bijbelse achtergrondinformatie erbij halen.

Wat betreft hun identiteit zijn er twee varianten mogelijk:

7.1 De mannen waren geleerden uit Babylon

De wijzen uit het oosten behoorden volgens deze veronderstelling tot een Babylonische beroepsklasse van magiërs (Grieks: magoi). Deze leden van een voorname priester- en geleerden klasse hielden zich bezig met heidense theologie, met staatskunde, met economische wetenschap, met natuurwetenschap in het algemeen, maar in het bijzonder met sterrenkunde. Ze werden als raadgevers van de koning aangetrokken.

Tot op de tijd van *Leonardo da Vinci* (1452-1519) kon een geniale algemene wetenschapper nog in één enkel persoon de totale kennis van zijn tijd verenigen. *Leonardo da Vinci* was zo'n persoon: Hij was kunstschilder, beeldhouwer, kunstenaar, natuurwetenschapper, dokter, technicus en uitvinder. Hoeveel te meer was dat nog mogelijk omstreeks de tijd van de geboorte van de Heer Jezus. Dus kan worden aangenomen dat deze mensen uit Babylon zulke algemene geleerden waren.

De vertaling van het Griekse woord „magoi“ met „wijs“ heeft daarom bij de Luther Bijbel eerder zijn grond dan de huidige betekenis van magiërs, die zich uitsluitend met toverij en occulte praktijken bezighielden. Het gedrag van de in de tekst genoemde mannen staat het ons nauwelijks toe om hen met tovenaars en waarzeggers gelijk te stellen, die in de gruwelen van de astrolgie (Deuteronomium 18:11-12) verstrikt waren.

Ze bedreven klaarblijkelijk niet de, in Babylon gangbare, sterrencultus waarnaar het gesternte vereerd werd. Deze mannen wisten slechts van het symbolische karakter van de ster (vergelijk Genesis 1:14) en wilden Hem aanbidden, naar Wie de ster verwees.

Vandaag nog wordt op 6 januari „Driekoningen“ of de dag van de „Heilige drie koningen“ bij deze gebeurtenis stilgestaan. Er moet in de samenhang op gewezen worden dat de Bijbel ons niet zegt:

- Dat het drie personen waren,

- Ook niet dat het om koningen ging.
- Dit zijn ook vrije bedenksels van de kerk van de 5e eeuw als ook in de 8e eeuw, toen die mannen plotseling ook nog de fictieve namen Kaspar, Melchior en Balthasar kregen.

Ik houd de nu volgende tweede variant voor duidelijk de meest waarschijnlijke:

7.2 De mannen waren achtergebleven Joden

De in onze Bijbeltekst geschilderde mannen waren met grote waarschijnlijkheid gelovige Joden. Het waren nakomelingen van die Israëlieten, die bij de algemene terugkeer van de Israëlieten uit de **Babylonische ballingschap** (587-538 vóór Christus) in het land gebleven waren. Zoals in de tijd van Daniël waardeerde men hun vakkennis en bekwaamheden aan het hof van de koning. Als Joden kenden ze de Bijbelse geschriften van het Oude Testament en wisten van de levende God. Zo openbaarde God Zich aan deze mannen en deelde hen de geboorte van de „Koning der Joden“ (= Messias) mee. Slechts op deze manier wordt het begrijpelijk, dat zij zo'n verre en zeker geen zorgeloze reis op zich namen.

De Bijbeltekst zegt het niet expliciet, maar door conclusie zijn de volgende punten toch heel voor de hand liggend:

- Ze kwamen om de pasgeboren Koning te aanbidden (vers 2). Waarom zouden ze een baby willen aanbidden, die op een keer koning van een klein, onbetekenend land zou kunnen worden? Zelfs wanneer het een triomfantelijke koning van een machtig volk geweest zou zijn, dan zouden ze niet voor hem op weg zijn gegaan. De impuls tot de reis moest dus God aan de wijzen uit het oosten hebben gegeven. Slechts dat geeft z'n grote motivatie.
- Uit de verzen 3 en 4 (van Mattheüs 2) lezen we, dat *Herodes* alle hogepriesters en schriftgeleerden (= de Hoge Raad) bij elkaar riep om uit te zoeken, „waar de Christus geboren zou worden“. *Herodes* was geen Jood, maar een Idumeeër, die door de Romeinen was aangesteld. Waarom laat *Herodes* de geboorteplaats van **Christus** onderzoeken en niet die van een **koning van de Joden**? De informatie, dat deze pasgeboren Koning en de Christus (Hebreeuws: Messias) Eén en Dezelfde Persoon is, kon hij kennelijk slechts van de wijzen uit het oosten hebben gehoord. Maar waar hadden de van ver gekomen mannen deze diepgaande kennis? **Dit kan slechts God Zelfs hen geopenbaard hebben**, want het waren gelovige Joden. Nadat God hen geopenbaard had, dat de door de profeten altijd en steeds weer aangekondigde Messias gekomen is, was het voor hen geen weg te ver en geen reis te inspannend om daar heen te gaan en Hem te aanbidden.
- Ze wisten dat de Messias God is en daarom wilden ze Hem niet slechts zien maar Hem ook aanbidden. Omdat heidenen en ook heidense wetenschappers nooit en te nimmer op weg zouden zijn gegaan om de Christus te aanbidden, hebben we hier een volgende indicatie, dat de wijzen uit het oosten gelovige Joden waren, die God kenden.
- Dat de wijzen uit het oosten God kenden, wordt ook daaraan duidelijk, dat God in gesprek met hen is. Hij beval hen in de droom om een andere reisroute te nemen voor de terugweg (vers 12):

„En toen zij in een droom een Goddelijke aanwijzing ontvangen hadden om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun land“.

De bovenstaande punten staan het toe om een **belangrijke conclusie** te trekken: De wijzen uit het oosten waren gelovige Joden, die met God in gesprek waren en omgekeerd. Slechts zo wordt het begrijpelijk, dat de wijzen een voor hen zo **onbetekenend klein land opzochten**, dat bovendien nog door vreemden was bezet. Israël was in die tijd een provincie van Rome.

8 Waarom laat God enkele buitenlanders er heen reizen die zoveel oproer veroorzaken?

De tekst uit Mattheüs 2:1-12 geeft ons daarover geen directe uitkomst, maar toch kunnen we uit het totale getuigenis van de Schrift moeiteloos twee antwoorden afleiden:

a) Ten tijde van het Oude Testament stuurde God door alle eeuwen heen steeds weer nieuwe profeten naar Israël. Met zo'n groot aantal beloftes, die niet verbroken kunnen worden, belooft God de komende Messias met steeds nieuwe namen die Zijn wezen karakteriseren:

- Zaad van de vrouw
- Heiland
- Eeuwige Vader
- Wonderbare Raadsman
- Vredevorst
- Heer in Israel,
- Zon van de Gerechtigheid.

b) Zich daarop beroepend, kan de Heer Jezus in Johannes 5:39 zeggen van de Schriften: „**En die zijn het die van Mij getuigen**“.

Nu is het eindelijk zo ver. De **tijd** is **vervuld** (Galaten 4:4), de Messias is geboren. Wat zou God liever willen dan dat dit bij Zijn volk algemeen bekend wordt.

God doet iets buitengewoons: Hij informeert enkele mannen in een ver land over de geboorte van de Christus en scheidt een speciale ster met een opvallend helder licht, wat symbolisch voor deze boodschap staat. Het wekt in deze mannen het sterke verlangen op om een reis van weken of maanden met veel gevaren en inspanningen te gaan ondernemen om de Heer Jezus te zoeken en Hem als Koning te eren. Ze komen met deze wens bij koning *Herodes*, maar die schrikt van de nieuwe Koning en roept meteen alle hogepriesters en schriftgeleerden bij elkaar.

Door de door God zo bestuurde afloop van de reis horen nu alle geestelijke leiders van het volk, dat de tijd van de komende Messias zich precies nu heeft vervuld.

- Het „**waar**“ was hen uit Micha 5:1 (vergelijk Mattheüs 2:4-6) bekend;
- Van de wijzen uit het oosten horen ze nu dat het tot nu toe onbekende „**wanneer**“ tot „**nu**“ is geworden.

Wat heeft God nu van de hogepriesters en schriftgeleerden verwacht? Ze hadden met deze actuele stand van kennis nu ook, zoals de wijzen uit het oosten, direct naar Bethlehem kunnen gaan, om zich door hun zelf gevonden studie resultaat – de Christus komt in Bethlehem ter wereld – te overtuigen. Ze zouden hun Redder hebben kunnen aanbidden en in een volgende grote georganiseerde verkondigingscampagne in de tempel

en in alle synagogen dit ook aan al het volk hebben kunnen meedelen. Maar zo lieten ze de gelegenheid voorbijgaan voor zichzelf en maakten zich bovendien nog schuldig, doordat ze de belangrijke boodschap van heil het volk onthielden. In Mattheüs 23:13b is geschreven hoe de Heer Jezus hen later verklaard, dat ze verloren mensen zijn:

„Want uzelf gaat niet naar binnen en hun die willen binnengaan, laat u niet toe binnen te komen“

Wat is de consequentie voor ons? God doet reusachtig veel moeite zodat alle mensen in Israël de mogelijkheid krijgen om te horen dat de beloofde Redder er is. De paar wijzen uit het oosten waren de enigen, die de Redder opzochten om Hem te aanbidden (of huldigen, vanwege het Griekse woord „*proskyneō*“ = onderwerpend begroeten door neer te vallen met het gezicht ter aarde).

Zo willen wij de wijzen uit het oosten nadoen en ons ook op weg gaan naar de Heer Jezus. Laten we ook in onze tijd, waarin slechts nog weinig mensen naar de Redder vragen, ons door niets laten afhouden om tot Hem te komen. Van de Heer Jezus hangt alles af:

„Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; maar wie de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem“ (Johannes 3:36).

Verdere literatuur:

Werner Gitt: „Der Stern von Bethlehem“ (Bladzijde 113-122) in: „Signale aus dem All – Wozu gibt es Sterne?“, („Signalen uit het heelal – waartoe zijn er sterren?“), Christliche Literaturverbreitung Bielefeld, 5e oplage 2007, 222 bladzijdes.